



POPULIZEM IN NEZAUPANJE V ZNANOST

**NAJAVA SOCIOLOŠKEGA SREČANJA 2024
KOPER, 17. – 19. OKTOBER 2024**

Spoštovane članice, spoštovani člani Slovenskega sociološkega društva!

Tema letošnjega sociološkega srečanja – populizem in nezaupanje v znanost – na prvi pogled morda daje vtis, da je primarno politološka in manj sociološka tema. Ob globalnem vzponu populizma v politiki in ob dejstvu, da letošnje leto zaznamujejo tako evropske volitve, za katere politični analitiki napovedujejo zasuk Evrope v smer radikalnih populističnih politik, kot tudi ameriške volitve, kjer je trumpovska politika postala sinonim za politični populizem, ki ustvarja in izkorišča razkorak med »elitami« in »ljudstvom«, tak razmislek ni nepričakovan. Vendar pa ima ta tema vrsto socioloških dimenzij, ki se dotikajo socialnih in ekonomskih vprašanj, vloge medijev in digitalnih tehnologij pri širjenju populističnega diskurza, posledic, ki se tičejo vprašanj družbene kohezije, polarizacije družbe, marginalizacije družbenih skupin in podobno. Če na te teme pogledamo še skozi intersekcijo spola, rase, starosti in drugih osebnih okoliščin, potem se razpre cela paleta relevantnih socioloških tem. Ko v ospredje postavimo še vprašanje vloge populističnega govora pri vzpostavljanju nezaupanja v znanost, tematika postane še kako relevantna tudi za sociološki premislek.

Nezaupanje v znanost ni nov pojav, vendar pa je v kombinaciji s populizmom v času, ki ga opredeljujejo t. i. polikrize – neprestani prehodi iz ene v novo krizo – pridobilo nove razsežnosti. Skepticizem do znanstvenih dognanj, ki jih populistični govori utemeljujejo kot nekaj, kar proizvajajo znanstvenice in znanstveniki v svojih slonokoščenih stolpih in so v nasprotju z interesi »običajnih ljudi«, podžiga nezaupanje v znanstveno skupnost, spodbuja širjenje teorij zarote, spodjeda pogoje razprave v javni sferi in nenazadnje ovira politične odločitve, ki bi morale temeljiti na argumentirani razpravi, verodostojnih dokazih in strokovnem znanju. To seveda ne pomeni, da mora biti znanost nedotakljiva in da ne sme biti predmet kritične refleksije. A če se politične odločitve zanašajo bolj na populistično retoriko kot na znanstvena dognanja, je s tem ogrožena javna sfera, posledično pa tudi učinkovito reševanje kompleksnih družbenih izzivov, vključno z vprašanji javnega zdravja, klimatskih sprememb, družbenega vključevanja manjšin in podobno. Poleg tega je vzpon populizma in z

njim povezano nezaupanje v znanost prispevalo k širjenju dezinformacij in teorij zarote. To ustvarja začarani krog, v katerem se širi nezaupanje, kar populističnim gibanjem omogoča, da pridobivajo na moči in skozi tako imenovane »politike strahu« izkoriščajo obstoječe družbene in ekonomske napetosti. Avtorica koncepta »politike strahu« je Ruth Wodak, profesorica diskurzivnih študij na Univerzi na Dunaju in Univerzi v Lanchasteru. V veliko veselje nam je, da je sprejela naše povabilo in bo osrednja vabljen govorka na konferenci.

Verjamemo, da letošnja tema nagovarja vse člane in članice društva, povezane v trinajst društvenih sekcij, zato si želimo vašega sodelovanja v čim večjem številu. Za demokratične družbe je ključnega pomena, da najdejo načine za premostitev omenjenih razkorakov in za obnovo zaupanja v znanost. To zahteva dialog, izobraževanje in angažiranje vseh segmentov družbe, vsekakor tudi sociologov in sociologinj. Prav zato bomo na tokratnem letnem srečanju odprli razpravo o populizmu in nezaupanju v znanost, saj je ključna za prihodnost naših demokratičnih institucij in družbe kot celote. Veselimo se srečanja z vami in se vam vnaprej zahvaljujemo za vašo prisotnost in aktivno udeležbo na našem osrednjem letnem dogodku.

Letošnje sociološko srečanje bo potekalo od 17. do 19. oktobra v Kopru v palači Tiepolo Gravisi, poznani tudi kot »Borilnica«.

Veselimo se ponovnega srečanja z vami na letnem sociološkem srečanju 2024!

V imenu predsedstva,

prof. dr. Roman Kuhar,

predsednik Slovenskega sociološkega društva